

**High-end
VINNER!**

**Tiårets
25 beste**

Se kavalkade
fra side 56

Håndbygget LUKSUS

Denne håndbygde pyramideformede luksushøyttaleren fra Sverige har lenge vært blant de beste i high-end klassen. Med ny 2012 modell, oppgradering av det avanserte delefilteret og helt ny Berylliumdome, har Reidar Persson bevist at han er en av verdens beste høyttalerkonstruktører.

TEKST OG FOTO: KNUT VADSETH

For omtrent tyve år siden gikk jeg fra demo til demo på Arken-messen for å bestemme meg for hvilken høyttaler som var best; den rålekre, men kostbare Wilson Watt/Puppy eller den mer nøkterne pyramideformede høyttaleren som visstnok ble laget av en tidligere fisker i Gøteborgstraktene. Begge var glimrende og jeg opplevde begge som bedre enn alt det andre jeg hadde hørt på hi-fi messen. Men like var de langt fra, og valgets kval var ikke bare utseendet; den amerikanske Wilson var mye blankere i lakken, mens den svenske var litt mer sidrumpa og sekstitalls med sin eikefinner.

WILSON OG RESPONS

Men også lyden var forskjellig; Wilson med sitt fantastiske angrep i hele frekvensgangen, inkludert et fenomenalt trøkk i bunn, men med en smule aggressiv omvendt metallisme og likeledes en noe pågående mellomtone. Denne var forøvrig kortreist ved at den var laget av SEAS i Moss.

Svensken - og de skarpeste av dere aner vel at vi snakker om Respons - var mindre "ståpå" og en anelse avrundet både i frekvensfløyene og transientene. Lyden var mye varmere enn hva vi var vant til den gangen, men absolutt med nok detaljer til at man opplevde gjengivelsen som tro mot virkeligheten- og så absolutt tilstedeværende. Men dette forutsatte altså at man visste hvordan et orkester låt i virkeligheten. Her var mye mer trøkk i nedre mellomtone, det vi gjerne kaller A-lyd, enn den tynnere "hi-fi" lyden som har vært hi-fi'ens akilleshæl til denne dag.

Senere kom jeg til å eie både Wilson og Respons i lange perioder, noe som illustrerer at det er enklere å høre hva som skiller hi-fi komponentene lydmesig enn å påpeke hva som er riktigst eller best, også det siste med utallige implikasjoner...

2012

Da jeg, av ulike grunner som jeg omtaler andre steder, ikke fikk den lovede Kef Blade til dette bladet, var det derfor ikke helt tilfeldig at jeg ringte både Wilson og Respons for eventuelt å hanke inn en high-end høyttaler til test på kort varsel. Og lykke; begge hadde en ny modell på trappene, og begge skulle se hva de kunne få til med transport og fortolling og alt det der, noe som ofte tar tid. Og tid var altså mangelvare.

Og så viser det seg at vi får begge! Til og med samtidig! Begge rekker jule-

nummeret! Og begge viser seg å være blant de aller beste vi har hatt i finstua! Selvsagt er det fremdeles karaktertrekk fra de gamle modellene som er gjenkjennelige, men det er liten tvil om at Wilson og Respons har nærmet seg hverandre lydmessig. Og begge spilte forrykende bra på den sensasjonelle Devialet klasse D forsterker, Wilson med enda mer krutt enn Respons, men til gjengjeld var denne noe mer organisk og mindre nøye på hvilken forsterker vi benyttet, og den oppviste også den "beste" diskantgjengivelse vi har hørt i referanseanlegget, selv i forhold til bånd-diskanter. Og så er den noe rimeligere...

PERSSON OG RESPONS

Det høres ut som en historie funnet på av et reklamebyrå, men det er et faktum at Reidar Persson i sin ungdom var fisker på en av øyene mellom Gøteborg og Norge. Samtidig var han lidenskape- lig opptatt av musikk, ikke minst opera og klassisk orkestermusikk. Han hadde fast abonnement på Gøteborgoperaen hvor han konstaterte at virkeligheten

låt veldig annerledes enn hva han opplevde på sitt ganske kostbare hi-fi anlegg.

Sammen med en kamerat produserte han derfor tidlig en egenutviklet vanlig "påle"-høyttaler som hadde en mer sonor klang enn de fleste konkurrentene. Og de solgte faktisk endel av disse, også til kjellerbutikken Nimbus i Oslo som jeg dengang var medeier i. Senere sluttet han helt på sjøen, og begynte å produsere store og dyre høyttalere med eget basskabinett med doble 13 tommer pluss en pyramideformet mellomtone/diskant på toppen. En enestående god høyttaler, men med vanskelig last som krevde mer av forsterkeren av hva som var vanlig tilgjengelig dengang.

I USA

Selv om Reidar Persson faktisk ble distribuert på det amerikanske markedet av internasjonalt berømte Transparent

Audio, nektet han å gi fra seg lisensrettigheter, og begrenset produksjonen til hva han og det lokale snekkeriet kunne make å lage. Dette betyr at han uansett ikke produserer flere enn tyve par i året av toppmodellen Respons Grand. Dette begrunner han med at defilfilteret er så komplisert, og krever såpass mye nitidige justeringer for å kompensere for minutiøse avvik fra normalen i elementer og deler, at han velger å fintrimme det hele selv. Til nød kan sønnen få lov til å prøve seg, under nøye oppsyn av den strenge fader.

Ikke helt ubeskjedent mener han at forskjellen på å lage en såpass kompleks høyttaler som dette, skiller seg lite fra det å produsere konsertfioliner i verdensklasse. Det dreier seg om en unik kombinasjon av teknisk kunnskap parret med lang erfaring og betydelig tålmodighet.

I tillegg stiller han store krav til kabinettet som er satt sammen av to kabinett utenpå hverandre med et resonnansabsorberende lim mellom. Jeg vet ikke om andre trekabinetter som er så tunge og solide som disse i forhold til størrelsen.

Og så er her selvfølgelig dempemattene rundt diskant og mellomtone, noe som skal redusere tidligrefleksjoner som nødvendigvis må påvirke lyden. Også kabinettformen med få parallelle flater og med bakoverlent front for å sikre samme avstand fra elementer til lytteposisjon, er basert på de samme grunntankene. De resonnansedempede tiltak med kabinett som pyramideform og akustisk demping av baffelen, er fellesnevner for både Respons og Wilson på samme måte som både Dave Wilson og Reidar Persson fnyser av biwiringsterminaler. Dette ikke minst på grunn av de ekstremt dårlige kontakter som bøylene mellom terminalene representerer ved monowiring. Dette kan være virkelig en katastrofe for lyden! Topp kvalitet single terminaler er derfor mantra for dem begge.

REN BERYLLIUM

Respons har flere år blitt levert med den kostbare Scan Speak piggdiskanten som da den kom fikk masser av nytt liv i en allerede god høyttaler. Nå mener Persson at forbedringene denne gangen er minst like stor! Domen er laget av Beryllium, et veldig giftig materiale som også av denne grunn må beskyttes mot klåfingre med et gitter. Og dette er en av markedets ytterst sjeldne eksemplarer av arten da den er laget av Beryllium tvers igjennom, ikke bare litt av stoffet i en legering med annet materiale.

Reidar Persson hevder at denne diskanten overgår alt han har prøvd tidligere, men at den var ekstremt vanskelig å implementere i konstruksjonen og krevde betydelige forandringer i delefilteret for å fungere optimalt. Persson spesifiserer forøvrig ikke delefilteret og flankesteilhet nærmere utenom å påpeke at det er absolutt håndlaget og fintrimmet med de beste komponentene han har funnet, helt uavhengig av pris. Her er Multicap filmfoil i toppen og Chataureux propylen ved nedre deling, henholdvis 4000hz og 350 Hz.

I alle år har han imidlertid sverget til bratte 24 db filtre, så jeg forventer at dette også er brukt her. Alle elementer er fra ScanSpeak, henholdvis 1, 5 og 10 tommere, de nederste begge med "myke" materialer i en blanding av kullfiber og cellulose. Fordelen er selvsagt å unngå "ringing" som ved metallkoner, men kanskje på bekostning av oppløsning? Vi får høre...

MER TEKNIKK

Frekvensgangen oppgis til 25hz til 40 khz med minus 3 db ved nederste oppgitte frekvens, og tilnærmet helt flatt innenfor snevre 1/2 db mellom 200hz og 20 khz! Effektivitet er også i overkant av hva vi forventet med oppgitte 86 db ved normale betingelser, noe som forsåvidt ble bekreftet med at det var null problemer å ha full kontroll i vårt vanlige testrom med en 60 watter integrert rørforsterker fra Audio Research. Vekten av disse mellomstore høyttalere, som faktisk er blitt litt slankere med årene, er likevel hele 85 kilo pr. stykk!

Men så kommer kanskje noe av det viktigste: Impedanskurven er – som frekvensgangen – noe av det flateste vi noensinne har sett og med 4 ohm som det aller laveste. Er dette årsaken til at denne høyttaleren spilte enda mer ubesværet med ulike typer effektforsterkere enn for eksempel Wilson Sophia? Til gjengjeld var sistnevnte en nesten perfekt match for Devialet digitalforsterker, en type som teoretisk har problemer med vanskelig last. Dette er forøvrig kanskje noe av årsaken til at digitalforsterkere er så omstridt; de låter helt forskjellig i ulike kombinasjoner. Men for all del; Devialet spilte kjempefint også med Respons, akkurat som konstruktøren forventet med den spikflate impedansen.

LYDEN

Og det er nettopp Devialet som står i racket da vi for første gang kobler opp høyttalerne med Jorma-kabler til Cardas kontakter som tar både spader og bananplugg. Med bi-wirede Jorma Origo får de begge deler.

Og for å si det med den kjente regissøren Cecil B. deMille; jeg starter dramaet med et jordskjelv, og så øker jeg på etterhvert! Med plassering uten

nærmere dikkedarer der jeg får et nærmest optimalt kompromiss mellom storslaget lydbylde og rimelig nøytral frekvensgang, opplever jeg nå en gjengivelse på et gammelt, langfra audiofilt orkesteropptak med Bernstein som dirigerer Haydn som får hårene til å reise seg på overarmen! For en størrelse, og orden i lydbildet på dette gamle opptaket som jeg knapt nok har spilt tidligere grunnet elendig lyd!

Her var nå plutselig en total mangel på den sedvanlige glassknusende øvre mellomtone som vi kjenner så godt fra mange 80-tall innspillinger. Nå var det en fyldig bass med en forsåvidt forventet deilig A-lyd, men samtidig var her en oppløsning og finkornethet som var helt på Coltrane-nivå. Og diskanten opplevde jeg som enda mer krystllklar uten antydning til fnidder. Og med en utklinging som er det flotteste jeg har hørt i finstua!

Men dette var bagateller mot den fantastiske opplevelse av å bli nærmest sugd inn i lydbildet som ikke bare gav deg et 100 manns orkester med all sin gloriøse lydmeny med en strålende fargepalett av klanger, men også med en helt presis definert opplevelse av

konsertsalen dette opptaket var spilt inn i for en generasjon siden.

Jeg må nesten flire ved å plutselig å erindre en veldig berømt annonse fra 80-tallet med en lytter som med håret rett bakover tviholder seg til stolen for ikke å bli blåst bakover av lydtrykket. Med Responsene opplever du det motsatte, du blir trukket inn i lydbildet som av selve tyngdekraftene mot det originale opptaket som var gjort et helt annet sted i en helt annen tid. Likevel er du så absolutt til stede akkurat nå. Fantastisk!

ENDA BEDRE LYD

Førsteintrykket av det nye flaggskipet til Persson, var altså helt som forventet storslaget, men med langt mer detaljer enn hva tidligere modeller har kunnet oppvise. Det siste var også grunnen til at vi grov dypt i lomma og kjøpte de ekstremt oppløste Coltrane som nye referansehøyttaler for et par år siden. Dette har vi aldri angret på, selv om vi savnet litt av de stødige A-lyden på vår tidligere Respons referanse.

Men med Coltrane og enda bedre oppløsning har vi kunnet utforske grensene for det mulige med betydelig

presisjon. Den nye Coltrane II er bedre enn lillebroren på flere punkter enn bare noe dypere og mer bass. Men når det gjelder oppløsning er Respons tett på også denne i store deler av frekvensgangen, og enda bedre i diskantområdet. Til fjerdeparten av prisen!

Like viktig er det at Respons'en spiller fint med mange ulike typer forsterkere i forskjellige prisklasser. Selv har vi fått glimrenede resultat med konstruktørens egen "budsjett"variant, den integrerte 60 watts rørforsterkeren fra Audio Research. Men selv den lille Aura Note alt-i-ett anlegg, får med stor begeistring massevis av deilig musikk, og med forbausende god kontroll, ut av disse store high-enderne. At det fungerer så bra med Devialet, forbautser derfor ikke. Men enda mer tyngde, kraft og dynamisk kontrast får vi med darTZeel, bare i ørliten grad på bekostning av mikrodetaljer og finkornethet.

FAST I FISKEN

Det som i totalitet imponerer mest med den nye Respons Grand, er likevel den fabelaktige fasthet og substans som man opplever fra instrument og stemmer, og den fantastisk klare avgrensingen mellom de rene transiente og den bæksorte stillhet i mellom. Opplevelsen av nærmest å kunne ta på artistene, holder så absolutt vann her. Klangbalansen gir også rikelig med tyngde og kraft til bass og nedre mellomtone, men blir aldri sidrumpa da dette kroppslige musikalske fundamentet mer enn kompenseres med en usedvanlig sprudlende øvre mellomtone og diskant som gir boksmusikken fullstendig nytt liv. Og dette uten å være noe som helst påtrengende, men heller ikke tilbakelemt og underdanig. Dette samspillet av tung og lett i samme lydbilde gir en våryr tilnærming til virkeligheten som er full av safter i levende flora. Ikke noe tørket rekved her, nei.

LAV FORVRENGNING

Og som nevnt; denne samtidig både faste kroppsligheten med den særdeles rene, men også luftige og kjappe overtonstrukturen, kommer nesten uten antydninger av fnidder og perverse forvrengningsfenomener som vi nesten tar for gitt både fra signalkilde, forsterkere og selvfølgelig ikke minst høyttalere. Men ikke bare makter Respons Grand å holde denne forvrengningen fra andre kilder i sjakk, dette sannsynligvis på grunn av usedvanlig homogen frekvensgang. Men her tilføres opplagt heller ikke noe særlig egenforvrengning, det som kunne være dråpen som får totalforvrengningen til å bli irriterende hørbar.

Dette gjelder ikke minst i den kilne overgangen mellom mellomtone og diskant der all verdens lydingeniører

Persson med den mindre Respons Artist.

får bryne seg på det umuliges kunst da begge elementer nesten uten unntak har problemer i dette grenseområdet ved 2-4 kHz. Reidar Persson har på undefundig vis likevel makket å lage et ekstremt homogent lydbilde i hele det praktisk viktige frekvensområdet og med eksemplarisk sømløshet ved relativt høye 4 khz.

TREDIMENSJONAL

Med sin pyramideform og filtabsorbenter som reduserer tidligrefleksjon til et absolutt minimum, har Respons alltid vært særdeles god på holografi, denne opplevelsen av dybde og bredde langt utenfor høyttalerne. Samtidig har fokuset vært svært overbevisende. For å toppe det hele, opplever jeg også disse pyramidene som ganske lett plasserte. De er også lette å flytte da man simpelthen bare sklir dem på gulvet med de påklitrede parkettbeskyttere under.

Men det var først da Devialet D-Premier virkelig ble god og varm (vel, litt mer lunken enn vanlig) at lydbildet antok en gradios storslagenhet med en tyngde som en hel tsunami når Bernstein lar alle instrumentene får jobbe sammen i den slitne, gamle Haydn plata. Maken til krefter og fargerikdom. Og samtidig så tørt og rent!

Men selv om Respons er usedvanlig bra på typisk klassisk musikk, viser den seg også glimrende i mindre formater. Og igjen denne overbevisende gjengivelse av organisk klang som for eksempel på stemmer og kor, en spesialitet fra Persson, men nå med enda mer luftighet. Dette samtidig som her gjengis helt perfekt denne tørre krispheten fra nypussede transienter, små som store. Også bassen er nå bedre enn jeg kan huske den fra tidligere, med mer punch og trøkk, større dynamisk kontrast og ikke minst en kjøpphet som gir fremdrift til det rytmiske kompet.

HIGH-FIDELITY

Piano er vanskelig, det krever både full frekvensgang, hurtighet, naturlig klangfarge og ekstrem transientgjengivelse uten runde skuldre, for å oppleves naturlig og tilstedeværende. Men selv om vi har et flygel i stua, er det vel ingen som for fullt alvor tror at lyden kunne komme fra det. Sånn helt på virkelig? Med Andsnes fra Grieg-hallen er eneste grunnen til å tvile på at vi har flygelet fysisk i stua, at stuemodellen er mye dårligere stemt! A-moll konserten låter så himla naturlig både i størrelse og klang at man langt fra behøver å bruke fantasien for å tro på at det like gjerne kunne være husets eget flygel som ble traktert der og da.

Dette siste oppleves tydelig på Botswana-toget til Hugh Massakela, en strålende bra innspilling som likevel kan bli kjedelig om ikke basskompet er perfekt. Det er det med Respons sammen med et fantastisk bredt lydbilde med en tredimensjonalitet av tilskuere og andre artister som stadig overrasker. Og stemmekvaliteten er ekstremt naturlig med eksemplariusk fokus. Også saxofonen låter utmerket, men da Hugh tar frem trompeten, skjønner vi at vi har med en enestående presis høyttaler (og forsterker) å gjøre. Hornet låter så naturlig og nærværende at man synes man kjenner lukten av Duraglott, dette pussemidlet for messing. Ja, lukten nærmest river i nesa..

« Dette samspillet av tung og lett i samme lydbilde gir en våryr tilnærming til virkeligheten som er full av safter i levende flora »

KONKLUSJON

Juryen for 10-årets beste high-fi produkter hadde opprinnelig kåret Reidar Perssons Respons Artist som vinner i sin klasse, også på grunn av den relativt nøkterne prisen i forhold til den glimrende lyd kvaliteten. Av de 5-6 medarbeidere som utgjør testpanelet i Fidelity, er det to som har kjøpt denne høyttaleren etter å ha hørt den i referanseanlegget og ytterligere en som ønsker å kjøpe den så fort økonomien tillater det.

Likevel; etter at vi fikk flaggskipet Respons Grand i hus, er samtlige (en var på ferie) enige om at den dobbelt så dyre modellen er om mulig et enda

bedre kjøp i sin klasse. Ja selv langt dyrere høyttalere som Magico Q5 og Coltrane II må slite på flere viktige parametre for å forsvare den høyere prisen. (Men begge er da også "større" høyttalere som vil ta igjen i større lokaler enn vår mer typisk norske stue).

Respons Grand er derfor ikke bare det beste kjøpet i en prisklasse hvor det faktisk er mange veldig gode tilbud. Det er også en av de aller beste høyttalere vi har opplevd i vårt moderat store rom, spesielt på klassisk og mindre rocka musikk. Men for å være ærlig; i motsetning til eldre Respons modeller er det så mye dynamisk kontrast, hurtighet, rytmisk fremdrift og ekspanderende transienter i den siste Repsonsen at gøyfaktoren er kjempehøy på

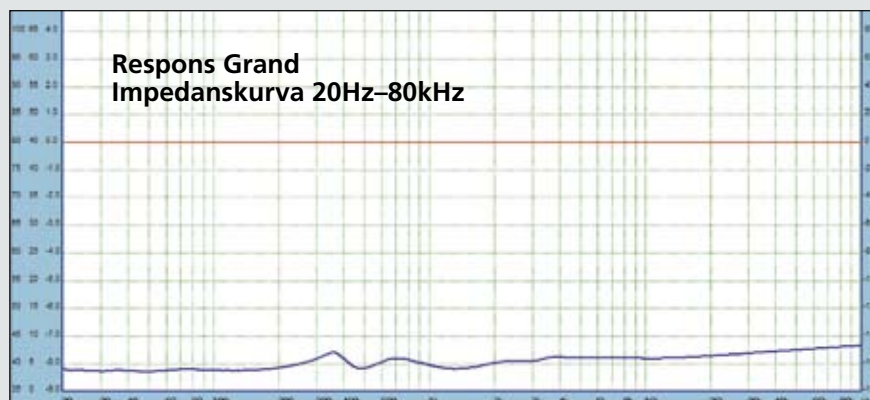
absolutt alt av organisert lyd. Og her er også et både storslagent og presis gjengivelse av konsertsalen eller opptaksrommet slik innspillingsteknikeren definerer det. Et opptak med Garbarek hos Jan Erik Kongshaug er noe av det mest fenomenale vi har hørt nettopp med Respons Grand og Devialet.

At høyttaleren også er nærmest altetende til både dyrere og rimeligere forsterkere, enten de er satt sammen av rør, transistorer eller digitalteknologi, gjør det enda enklere å anbefale denne høyttaleren til alle

som kan prioritere en tross alt himmelhøy pris. Men i forhold til lyden og byggkvaliteten er Respons Grand uansett billig!

Og ja, du må gjene lese denne testen som den første av våre anbefalinger av de mest strålende kjøpene vi kjenner til etter i 10 år å ha testet flere high-end produkter enn noen andre i Skandinavia. Våre andre anbefalinger finner du i siste halvdel av bladet...

Pris: NOK 139 000
Forhandler:
Andervik Audio/Audiofil

Second opinion

Lytteinntrykk Respons

AV TROND TORGNESKAR

Respons Grand spiller luftig og mykt på enslags selvfølgelig, veldig naturlig og letpustet måte. Mellomtonen er ekstremt nyanserik, og instrumenter har både et vell av farger og forsiktede, sonore og elegante detaljer ved seg som liksom bare ER der. Ikke påtrengende, ikke voldsomt, men likevel så viktig for helheten.

Det låter selvfølgelig, veldig sammenhengende og veldig, veldig naturlig og riktig, og etter en stunds lytting blir det klart at også diskanten har denne luftige, men likevel rolige og selvfølgelige kvaliteten. Den behøver liksom ikke rope, men besitter enslags lavmelt, musikalsk autoritet og naturlighet. Respons Grand kommuniserer detaljer på en måte som skaffer den plass i markedets definitive elitedivisjon, og gjengir instrumenter med ekstrempresisjon, men gjør det med en gentlemanlike eleganse. Ingen svære fakter, bare voldsom kompetanse og ro.

Oppløsningen er strålende, men lytterommet belyses ikke med operasjonsbelysning. Det skorter ikke på innsyn i det hele tatt, men lyset har en varmere tone. Det gjør at du som lytter har en benkerad eller to mer mellom deg og orkesteret enn tilfellet er med ukas andre utfordrer som omtales senere, og Fidelitys vanlige referansehøyttaler.

Bassen har ikke helt det samme informasjonsnivået, men er veldig oppløst og med solid bånddrag. I løpet av den første lyttetimen hadde jeg egentlig bare to ting å trekke for, jeg ønsket meg mer informasjon og rytmisk snert nedover, samt et lydbilde som i større grad inntok rimmet og ekspanderte utover høyttalerenes fysiske plassering.

Så, etter å ha gitt referanselegget en omgang med en demagnetiseringsplate fra Densen, satt det som ei kule. Lydbildet virket luftigere, tok i større grad rommet i besittelse og hadde mer snert og oppløsning nedover. Dette er ikke en høyttaler som på noen måte insisterer, men som låter stort, ekstremt informativt, sammenhengende og riktig på en selvfølgelig og ganske vanedannende måte. Etter en dags lytteseanse hos redaktøren, hadde jeg faktisk lyst til å returnere om kvelden for å høre mer. Det sier jammen ikke så lite...

Respons Grand MkII

AV JAN MYRVOLD

Første møte med Märten Coltrane er et av de øyeblikkene i min tid som Fidelity-skrivent hvor jeg virkelig følte en ny grense ble flyttet. Her kom det altså en svenske få utenfor Skandinavia visste filla om og parkerte de fleste av de mest navngjetne gigantene fra det store landet i vest. Den noe større versjon II av samme modell er selv sagt om mulig enda et hakk råere på visse parametere, men representerer ikke samme kvantesprang

En annen svenske spesielt vi nordmenn lenge har vært glade i er Reidar Persson. Eller mer presist hans konstruksjoner som bærer mannens eget anagram Respons; høyttalere på et uangripelig håndverksmessig nivå, behengt med en for langt flere innfribar prislapp. Den operasjonerte, Göteborgbaserte Persson har over et par, tre årtier vært sine grunnleggende ideer tro, og flikket videre med stadig stigende grad av raffinement. Og når «alle» de store for lengst synes å ha forlatt det nå nærmest antikvariske grunnstoff Beryllium som diskantformidler, lanserer

han nå sin aller første Berylliumdiskant.

Respons Grand er en gammel kjenning, men den nye mkII avslører likevel at mye har skjedd. Spørsmålet må bli; - har jeg noensinne hørt en mer balansert og homogen gjengivelse?

Muligens. Uken før satt jeg nemlig en hel ettermiddag/kveld på nøyaktig samme sted og hørte på dGrand i fred og ro, forspent med darTZeel CTH 8550, og var dermed en smule forberedt. Men det låter nesten like fint med Devialet. Egentlig ikke spesielt overraskende det heller, da jeg hadde den glinsende franskmannen hjemme i eget oppsett, hvor den brynte seg på Grand mkII's lillebror Respons Grand Artist.

Respons er på ingen måte en mørkt klingende høyttaler, men har en helt annen fylde enn duellanten Wilson Sophia 3 gjennom mellomtonen og videre oppover. Svensken har i tillegg det samme dommedagsvarslende grunn-tonepådraget, fremstår endatil mer glidende og sømløs mellom frekvensområdene, slik at man aldri blir sittende og lytte til detaljer. Man bare blir dratt inn i selve musikken, og enser knapt hvor den begynner eller slutter. Vi snakker om et slikt produkt hvor det egentlig er totalt uinteressant å snakke om de typiske hifi-parametre, da absolutt alt en kan ønske seg av detaljering, gjennom-siktighet, dybdeinformasjon og lignende er på plass. Ok, heller ikke Grand mkII har helt den samme krystallklare krispheten som Coltrane. Til gjengjeld har den i mine ører faktisk en enda mer organisk klangsubstans, spesielt på akustiske instrumenter og stemmer. Og selv om man i praksis aldri tenker «diskant», så bare er den der – direkte eterisk flytende, helt uten hissige sibilanter. Når sant skal sies virker Perssons nye Beryllium-variant enda mer vellykket enn selv de rådyre diamantelementene som nå ofte benyttes i de aller mest påkostede konstruksjoner. Totalinntrykket er så ufattelig homogent.

Mine første erfaringer med tidligere utgaver av Respons Grand gav meg inntrykk av en litt sidrumpet og baktung høyttaler, riktignok med formidabelt grunn-toneatak. Men uten helt den samme eksplosivitet og dynamisk kontrast som de aller frekkeste (som Wilson) på den tiden. Nå er alt dette på plass, akkurat som i de mindre Grand Artist. Bare med evnen til å spenne opp enda større lerreter!

2-0 til Sverige!

Second opinion

Lytteinntrykk Wilson

AV TROND TORGNESKAR

Lydbildet er klart større enn hos Respons, med strålende gjengivelse av akustikken. Responsen er heller ingen sinke her, men Wilson spenner opp et større lerret og er litt mer brautende. Dybden er nesten til å miste pusten av, og musikken har litt mer attack og nærhet enn med Respons. Som lytter får du tingene litt mer i fanget, og den, altså høyttaleren, virker litt raskere og litt mer umiddelbar. Wilson er litt mer spenstig, og har også en mellombass som vektlegger driv der Respons er mer nøktern. Videre nedover er det overraskende stramt og kontant, med strålende oppløsning og snert. Dette er den klart mest rytmisk potente av alle Wilson-høyttalere jeg har hørt!

I mellomtonen mangler Wilson den uhyre fascinerende filligransdetaljeringsen jeg kunne nyte hos Respons. Den er mer nøktern på detaljingsnivået, men kompenserer med litt større dynamikk. Mot toppen har Wilson en litt lysere grunnkarakter, og kan heller ikke her matche Responsens nyanserike eleganse. Wilson er litt mer energisk, og har litt mer Widescreen-kvalitet over seg. Visuelt er det lite eller ingenting som topper Wilsons «diskrete brutalitet». Det er en høyttaler som osrer kvalitet og fremtidig eierglede, og som spiller med voldsom overbevisning. Kanskje ikke like sober som vår svenske venn, men med fandanivoldsk spilleglede og overraskende kontant stramhet.

Hva jeg ville valgt av svensk eleganse og potent, amerikansk allrounder? Jeg tar en Ole Brumm. Begge deler, takk! Men til tidligmusikken min er Respons en klar favoritt.

Wilson eller Respons?

AV HÅKON ROGLIEN

Sophia Wilson kan ha kvinnenavn så mye de vil, de låter uansett ikke utpreget femi. Her er det baller og hårete bein fra første sekund. Flere ganger underveis griper jeg meg i å savne den naturlighet og klangstrukturer jeg kan erindre fra de beste høyttalere vi har hatt på besøk i storstua. (Sophia var nesten rett ut av esken og hadde trent betydelig mer innspillingstid, særlig for diskanten som nå mister litt utklinging og luft helt øverst, red) For mine ører blir det mye trøkk og lite musikk som er hovedtrekkene. Nå burde vel ikke dette være galt for en som meg, men tross alt finnes det mange blant oss som vil ha det hele, og det får du rett og slett ikke med denne høyttaleren. Denne type lyd kan være vidunderlig, bevares, men alt til sin tid. Og pris, ikke minst.

Sett inn siste inkarnasjon av Response på samme plass i systemet, og pipa får bokstavelig talt en annen lyd. En gang for lenge siden var jeg i Gøteborgs opera, og fanden

skal vite at det er stedet Persson har hentet lyden sin fra, jeg kjente den igjen umiddelbart! Og han fortsetter sin forfining av en av de beste høyttalere på planeten. Hele frekvensområdet er fornuftig og balansert, intet rufser eller bryter opp, stikker ut eller generer. Dette er en så balansert og så elegant høyttaler at det er til å få tårer i øynene av. Og det nye toppelementet setter en sanseløs standard for hva en liten dome er i stand til!

Dessuten har her Reidar Persson skapt sin hittil mest dynamiske høyttaler, ikke at det sier all verden, men om-sider slår den fra seg også på rock. Rett nok er det fortsatt ikke særlig mye brutalitet og råttenskap å spore, men dog. Sophia på sin side er brutalitetens legemliggjørelse, så her har vi virkelig diametrale motsatser.

Wilson Sophia III

AV JAN MYRVOLD

Amerikanske Wilson, benytter en invertert dome fra velkjente Focal, mens svenske Respons benytter en domeformet variant fra ScanSpeak. Selv om Wilson her til lands koster noe mer enn Respons, vil begge disse trolig henvende seg mot det samme kjøpersegment. Og begge osrer av gjennomført finish og generell bygge- og komponentkvalitet.

Folkets dom vil garantert være delt når det gjelder designet, like sikkert som at disse høyttalerne låter ganske så ulikt. I alle fall med den elektronikken som her er benyttet. Wilson har ikke uventet et imponerende trykk i grunntonen, samtidig som den spiller utpreget rent og skinnende oppover med superb detaljering i mikrodetaljeringsen og med distinkt snert i alt av metallslagtøy. Totalt sett en meget krisp mellomtone og diskantgjengivelse, uten at den er helt i nærheten av Coltrane. Jeg sitter med en følelse av at Wilson vil profitere der forsterkeri med litt mer kropp i mellomtonen, litt mer «klassisk amerikansk». Jeg tror elektronikk som ARC Ref 5/210 hadde gjort susen her. Med den superoppløste CD-riggen fra SouLution og forsterkeri fra like rentspillende Devialet gjør at det tipper litt over mot det «lette» som medfører en anelse mer fremhevelse av øvre mellomtone og diskant enn ønskelig fra min side. Og kanskje et snev av «klasse D-faktor», hvor man innimellom savner litt lengre utklingingstid av instrumenter og rominformasjon.

Men selv om Wilson spiller skinnende, skriker den absolutt ikke. Og dette forhold kan jo vise seg kjærkomment når de fores med mer «gammeldagse» innspillinger med mørk klangkarakter og grums i grunntonen. Vi skal heller ikke underslå at noe av dette følgeslig kompenseres med utsøkt transparens og holografi det er tillatt å applaudere. Samtidig skal det med positive fortegn bemerkes en totaldimensjon i lydbildet det er fullt hjemlet å kreve av en ekte fullrangekonstruksjon fra tungvektklassen.

«Hva jeg ville valgt av svensk eleganse og potent, amerikansk allrounder? Jeg tar en Ole Brumm. Begge deler, takk!»